

טיפול ואחזקה בצמחית בר חופית פארק חופי רידינג

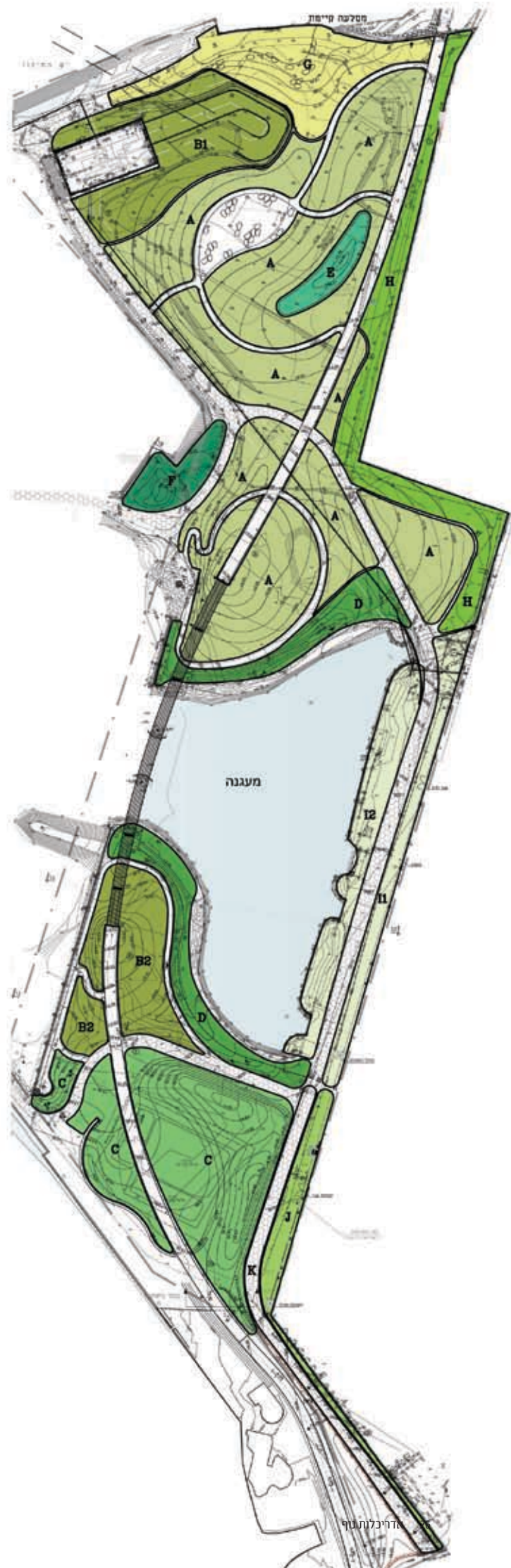
רות מעוז

כשנכנסנו בפעם הראשונה בשערי העיר האסורה שבתחום חברת חשמל נדהמנו לראות את שפע צמחי הבר שהתפתחו במקום והשתנו עם התחלף העונות (אהל הגבישים, סמר, דו-פרק חופי, אטד החוף, חרציות). היה זה מקור ההשראה להחלטה להפוך את כל חלקו הצפוני של הפארק לפארק חופי, פארק טבע בעיר, מקום שיהווה בית גידול לצמחי חולות בקרבת חוף ים ובתנאים של רסס ים ומליחות גבוהה. מחשבה זו השתלבה טוב עם כל הדרישות של חברת חשמל, נתיבי גז ושדה דב, שדרשו שאזור זה יהיה מקום מעבר ושהיה קצרה ולא אזור לפיקניקים ושהיה ארוכת טווח. כך הלך הרעיון ורקם עור וגידים.

בשיתוף פעולה עם האגרונום דני אלמליח גובשה רשימה של כ-70 סוגים של צמחיה חופית, מתאימה לרצועת חוף זו, שחלקה בסכנת הכחדה וחשש העלמות מהנוף המקומי (בין המינים. ידיד-חולות מצוי, מדחול דוקרני, עכנאי שרוע, מנתור החוף (מנתור שלושת החודים), מרסיה יפהייה). היות וצמחיית הבר אינה מקבלת השקיה, נתבקשנו על ידי העירייה להוסיף כמה אזורים של צמחיה מעורבת עם צמחי תרבות מעוצים, שתקבל השקיה ותיתן כתמים ירוקים גם בין העונות, בתקופות יובש של צמחיית הבר. הכנו חוברת מפורטת של כל אותם צמחים רצויים ועל פיהם הכנו תוכנית זריעה ושתילה על פי עונות השנה ושרידות בכמויות מים נמוכות. חוברת זו שימשה כקטלוג צמחים עם תמונות ותאור המאפיינים של הצמחים שעזרה להכין את סכמת השתילה המורכבת והיום מהווה חוברת עזר למתחזק הפארק להכרות עם צמחים שאינם מוכרים במרחב העירוני בכלל ובשימוש השוטף בפרקים עירוניים בפרט.

הזרעים נאספו ממקומות מאושרים לאורך רצועת החוף שבין גדרה לחדרה. חלק מהזרעים הועברו למשתלה להרבייה ולהתפתחות לרמה של "פלגים" אשר נשתלו בעונה המתאימה, כששלב הפארק הושלם. שאר הזרעים אוחסנו בתנאים מוקפדים ונזרעו בקרקע המקומית. אדמת שנאספה ונשמרה למשך למעלה משנה שגם בה היו זרעים של הצמחים אותם פגשנו בראשית הדרך.

פרק חשוב לא פחות מהכרת הצמחיה שנזרעה ונשתלה, הוא הפרק של הכרת הצמחיה הבלתי רצויה. לאחר מסירת הפארק לידי העירייה העברנו לידי מחלקת שפ"ע (האחראים על האחזקה) חוברת מפורטת של הצמחים שיש לקטול (פולשניים, כמו טבק השיח ופרקינסוניה שיכנית) לרסן התפתחות (אהל הגבישים), ולשמור מפני פגיעה בצמחים אחרים (ידיד-חולות, מדחול).

על פי ההנחיות ולעקוב אחרי התפתחות הטבע בעיר. בסופו של דבר, המקום יהיה גם פארק ללימוד צמחיית הבר החופית לשם כך אנו מתכננים שילוט והסבר אודות הצמחיה, הזריעה והשמירה.

למעלה: מריסיה יפיפיה בפריחתה לאורך הטיילת בפארק החופי.
משמאל: עדעד, סמר חד.

גם חוברת זו מלווה בתמונות מפורטות של מופע הצמח בעונות השונות.

האחזקה של פארק זה אינה שיגרתית ומצריכה תשומת לב דקדקנית במיוחד, על מנת שהצמחיה הרצויה תתפוס את מקומה ותקלט, תתרבה ותהיה מקור לאיסוף זרעים לעיבוי והשלמת הצמחיה.

בהתחשב בעובדה שרובו של הפארק אינו מושקה והגידול הוא גידול טבעי, יש להקפיד ביתר זהירות על שמירה על הרצוי ולהתפטר מהפולש או החזק שאינו מתאים.

חששות רבים היו לאנשי העירייה בעת התכנון, חששות שעדיין מלווים אותם בגלל השוני והמורכבות של הפארק. תהליך זה מצריך סבלנות והקפדה למשך שלוש-ארבע השנים הראשונות כדי לתת לצמחיה להתבסס.

יש להמשיך לאסוף זרעים ולזרוע, להוסיף פלגים במועדים הנכונים, לרסן ולהדביר את הצמחים

רות מעוז, אדריכלית נוף, ברוידיא מעוז אדריכלות נוף בע"מ